

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 02 Kasım 2012
Sayı: 6639

- 12179

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın İdris Naim Şahin tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Namık HAVUTÇA
Balıkesir Milletvekili

Bilindiği üzere, hukuk kurallarının derece ve kuvvetini belirleyen “normlar hiyerarşisi” Türk Hukuk Sisteminin de temelidir. Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik ve adsız düzenleyici işlemlerden oluşan birden çok normun varlığının ifadesi olan bu tanım, normlar arasında altlık ve üstlük ilişkisini ortaya koymakta ve her norm geçerliliğini bir üst hukuk normundan almaktadır. Anayasalar ülkelerin temel hukuki metinleridir. Buna istinaden kanunlar, kanun hükmünde kararnameler, tüzükler, yönetmelikler ve adsız düzenleyici işlemler adı da verilen (Genel Tebliğler, Tebliğler, Genelgeler vb.) hukuki metinler çıkarılmaktadır. Anayasaya aykırı kanun, kanun hükmünde kararnama, tüzük, yönetmelik ve benzeri isimler altında hukuki metinler çıkarılamayacağı gibi tüzük, yönetmelik ve benzeri isimler altında hukuki metinler de kanuna aykırı çıkarılamazlar. Ayrıca bu sıralamada her bir norm kendinden sonra gelen hukuk normuna kaynak teşkil etmekte ve sıralamada sonraki normlar önceki normlara uygun olmak zorundadır.

Anayasanın 137'inci maddesinde “*Kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz. Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.*” denilerek kanunsuz emir ile ilgili düzenleme hüküm altına alınmıştır. Bu durumda, ne amir konusu suç olan bir emir verebilir, ne de memur böyle bir emri yerine getirebilir. Hukuka uygunluk denetiminin kanun tarafından yasaklanmış olduğu hallerde de, konusu suç olan emir verilemez, böyle bir emir yerine getirilemez. Bu kuralın Türk hukuk sisteminde bir istisnası yoktur.

Anayasanın 23'üncü maddesin de “Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir... Seyahat hürriyeti, suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek; Amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir” denilerek yurttaşların seyahat etme hakkı güvence altına alınmış ve bunun yalnızca kanun ile engellenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Bütün bu bilgiler ışığında, 29 Ekim'de Ankara Ulus'taki Birinci Meclis'in önünde yapılan bayram kutlamasına Balıkesir başta olmak üzere yurdun dört bir yanından yurttaşlarımızın gelişini engelleyen; İçişleri Komisyonu Üyesi olarak Emniyet Genel Müdürü Sayın Mehmet Kılıçlar'dan yazılı olarak talep ettiğim ve kendisinin de sözlü olarak “belgeyi vermemiz uygun

değil" yanıtı ile karşılık verdiği, İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Mustafa Bahrettin Demirer imzalı, "gizli" ibareli genelge konusu suç teşkil etmekte ve Anayasaya aykırı bir metindir. Buna göre;

- 1- Yurttaşlarımızın 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına katılmak için Ankara'ya seyahat etme özgürlüğünü elinden alan 27.10.2012 tarihli "Kanuna Aykırı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü" konulu yazılı ve "gizli" metin hangi kanuna dayandırılarak hazırlanmıştır?
- 2- Bu metin; kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik ve adsız düzenleyici işlemler adı da verilen Genel Tebliğ, Tebliğ, Genelge vb gibi hukuki metin midir? Eğer böyle ise hangi mevzuata dayanılarak hazırlanmıştır?
- 3- "Kanuna Aykırı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü" konulu yazılı metin; kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik ve adsız düzenleyici işlemler adı da verilen Genel Tebliğ, Tebliğ, Genelge vb gibi hukuki metin ise Anayasa'nın 23'üncü maddesine neden aykırılık teşkil etmektedir? Halkın 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamaları için Ankara'ya seyahat etmesi Anayasaya rağmen neden engellenmiştir?
- 4- Anayasa'nın 23'üncü maddesine aykırılık teşkil eden bu metni hazırlayan ya da hazırlayanlar, hazırlanması için emir veren ya da verenler, emiri uygulayan amir ve memurlar Anayasanın 137'inci maddesini bilmemektedirler mi ki konusu suç teşkil eden emir vermişler, konusu suç teşkil eden emiri yerine getirmişlerdir? Bu emirin sorumluları kimlerdir? Hangi yasal işlem yapılacaktır?
- 5- "Kanuna Aykırı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü" konulu yazılı metinde adı geçen, hukuk ve anayasal kurallara göre kurulmuş Atatürkçü Düşünce Derneği, Türkiye Harp Malulü Gaziler Şehit Dul ve Yetimleri Derneği, Cumhuriyet Kadınları Derneği, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Ulusal Eğitim Derneği, Türkiye Gençlik Birliği ve bir çok sivil toplum örgütü ile siyasi partilerin hangisi ya da hangileri Anayasanın 14, 23, 24 ve 34'üncü maddelerinde geçen hükümleri ihlal edebilecek somut bir eylemde bulunmuş ya da teşebbüs etmiş veyahut delillendirilmiştir ki yazılı bu emir anayasanın 14, 23, 24 ve 34'üncü maddelerine dayandırılmıştır?
- 6- Anayasaya aykırı bu emri siz mi verdiniz?
- 7- Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün aramızdan ayrılışının 74'üncü yıldönümü 10 Kasım'da Ata'sını anmak için yurdun dört bir yanından Ankara'ya seyahat edecek olan yurttaşlarımızın anayasal hakkı olan seyahat etme özgürlüklerini anayasaya aykırı benzer bir uygulamayla engellemeniz söz konusu olacak mı?